

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/740/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2311212178
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2311212178.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci žalobkyne: O. I., nar. XX.XX.XXXX, Domov dôchodcov C., zastúpená advokátskou spoločnosťou: Čibrik & Blazsek s.r.o., Šaľa, Hlavná 14, proti žalovaným: 1/ J. I., nar. XX.XX.XXXX, Z., R. XX, zastúpená advokátskou spoločnosťou: Fardous Partners s.r.o., Šaľa, Hlavná 6, IČO: 47 241 543, 2/ N. I., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXX, zastúpený advokátskou spoločnosťou: Prosman a Pavlovič s.r.o., Trnava, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, o vrátenie daru, na odvolanie žalobkyne a žalovanej 1/ proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 5C 178/2011-177 zo dňa 4. septembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby a nepriznaní náhrady trov konania žalovanému 2/ p o t v r d z u j e .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania žalovanej 1/ m e n í t a k , že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov konania vo výške 3.346,95 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právneho zástupcu žalovanej 1/.

Žalovaným 1/ a 2/ sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd žalobu zamietol, žalovanému 2/ súd nepriznal náhradu trov konania a žalobkyňi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ na účet právneho zástupcu žalovanej 1/ sumu 3.030,90 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 630 Občianskeho zákonníka vecne odôvodnil tým, že žalobkyňa vrátenie daru odôvodňovala tým, že žalovaní 1/ a 2/ jej neposkytli bezplatne a dosmrtné užívať zadnú ľavú izbu v dome v zmysle vecného bremena. Nárok žalobkyne v tomto ohľade nie je daný, nakoľko vecné bremeno bolo zmluvou zo dňa 12.3.2007 zrušené. Žalobkyňa teda nemá nárok na to, aby dosmrtné mohla užívať časť spornej nehnuteľnosti. Žalobkyňa tvrdila, že žalovaní 1/ a 2/ pri podpise zmluvy o zrušení vecného bremena jej výslovne prisľúbili, že v predmetnej nehnuteľnosti môže doživotne a bezplatne bývať a že sa o ňu postarajú. Žalovaný 2/ uznal, že sa spolu so žalovanou 1/ o žalobkyňu nepostarali. Svedkyňa Q. I. uviedla, že matka jej uviedla, že keby zostali v dome, žalobkyňa by mala právo v ňom bývať do smrti. Prísľub žalovaných žalobkyňi o tom, že v dome bude mať právo bývať sa javí súdu ako hodnoverný. Na takúto dohodu neboli splnené podmienky v zmysle § 150o Občianskeho zákonníka. Vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Žalobkyňa nepreukázala, že by existovala písomná zmluva na základe ktorej by sa žalovaní k niečomu zaviazali. Žalobkyňa mala možnosť bývať v dome až do 10.5.2012, kedy sa konala dražba nehnuteľnosti. Žalobkyňa však už 3.5.2010 podala žiadosť o umiestnenie v domove dôchodcov. Sama žalobkyňa pri výsluchu uviedla, že sama sa rozhodla, že pôjde do domova dôchodcov. Jej rozhodnutie ovplyvnila aj tá skutočnosť, že zdravotný stav mala taký, že vyžadoval celodennú starostlivosť o ňu. Žalobkyňa uviedla, že na ňu žalovaní kričali. Svoje tvrdenie však žiadnym spôsobom nekonkretizovala, neuviedla okolnosti, za ktorých sa tak dialo. Sama žalobkyňa uviedla, že sa nepamätá na okolnosti ako sa k nej žalovaní správali vzhľadom na svoj vek a vzhľadom na to, že si veci už nepamätá. Žiadnym spôsobom nedošlo k hrubému porušeniu dobrých mravov zo strany žalovaných voči žalobkyni. Aj v súčasnosti žalovaní prejavujú záujem o žalobkyňu, čo tiež vyplynulo z dokazovania. Ďalším dôvodom, pre ktorý nie je možné žalobe vyhovieť je tá skutočnosť, že žalovaní po tom, čo nadobudli nehnuteľnosť investovali do jej zhodnotenia značné finančné prostriedky tak ako o tom hovorí notárska zápisnica. Na nehnuteľnostiach bola učená rozsiahla rekonštrukcia a dostavba. Žalobkyňa žiada vrátenie domu - resp. finančné vyporiadanie aj z toho čo nedarovala, pričom finančne nebolo vyčíslené akú mala hodnotu nehnuteľnosť v čase, keď ju darovala.

V súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. súd priznal žalovanej 1/ ako úspešnej účastníčke v konaní náhradu trov konania. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia. V čase podania návrhu nie je možné vyjadriť hodnotu veci v peniazoch, súd priznal základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v zmysle § 11 ods. 1 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o náhradách a odmenách advokátov, a to v nasledovných úkonoch: 1. príprava a prevzatie veci (57 eur+ režijný paušál 7,41 eur) 2. spísanie vyjadrenia k návrhu navrhovateľky zo dňa 10.10.2011 (57 eur + režijný paušál 7,41 eur) 3. účasť na pojednávaní dňa 25.10.2011 (57 eur + režijný paušál 7,41 eur) 4. vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 16.1.2012 (58,69 eur + režijný paušál 7,63 eur). Dňa 17.6.2013 došlo úpravou petitu k zmene vo vyjadrení hodnoty veci, t. j. 24.166 eur, súd priznal základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v zmysle § 10 ods. 1 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o náhradách a odmenách advokátov a to v nasledovných úkonoch : 5. účasť na pojednávaní dňa 18.6.2013 (403,34 eur + režijný paušál 7,63 eur) 6. účasť na pojednávaní dňa 9.1.2014 (403,34 eur + režijný paušál 8,04 eur) 7. účasť výsluchu navrhovateľa v Domove dôchodcov v C. dňa 23.4.2014 (403,34 eur + režijný paušál 8,04 eur) 8. účasť na pojednávaní dňa 10.6.2014 (403,34 eur + režijný paušál 8,04 eur) 9. účasť na pojednávaní dňa 14.8.2014 (403,34 eur + režijný paušál 8,04 eur) 10. účasť na pojednávaní dňa 4.9.2014 (1/2 úkon 201,67 eur + režijný paušál 8,04 eur). Spolu 2.525,75 eur, DPH 20% 505,15 eur, spolu 3.030,9 eur. Cestovné a náhrada za stratu času : - cestovné : osobné motorové vozidlo EČZ: SA828CF Šaľa - Galanta a späť dňa 25.10.2011 26 km x 7,5 (l) x 1,360 eur/l x 0,01 = 2,65 eur základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur, Šaľa - Galanta a späť dňa 16.1.2012 26 km x 7,5 (l) x 1,413 eur/l x 0,01 = 2,76 eur, základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur, Šaľa - Galanta a späť dňa 18.6.2013 26 km x 7,5 (l) x 1,356 euro/l x 0,01 = 2,64 eur Základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur Šaľa - Galanta a späť dňa 9.1.2014, 42 km x 7,5 (l) x 1,371 eur/l x 0,01 = 4,32 eur, základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 42 km = 7,69 eur, Šaľa - Galanta a späť dňa 23.4.2014 26 km x 7,5 (l) x 1,341 eur/l x 0,01 = 2,61 eur, základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur, Šaľa - Galanta a späť dňa 10.6.2014 26 km x 7,5 (l) x 1,346 eur/l x 0,01 = 2,62 eur, základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur, Šaľa - Galanta a späť dňa 14.8.2014 26 km x 7,5 (l) x 1,352 eur/l x 0,01 = 2,64 eur, základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur Šaľa - Galanta a späť dňa 4.9.2014 26 km x 7,5 (l) x 1,352 eur/l x 0,01 = 2,64 eur, základná sadzba za 1 km jazdy - 0,183 eur x 26 km = 4,76 eur Cestovné náhrady spolu 63,89 eur. Strata času : 2 x 12,35 eur + 20% DPH = 29,64 eur (rok 2011), 2 x 12,71 eur + 20% DPH = 30,50 eur (rok 2012), 2 x 13,01 eur + 20% DPH = 31,22 eur (rok 2013), 10 x 13,40 eur + 20% DPH = 160,80 eur (rok 2014); t.j. spolu 252,16 eur. Celkom 3.346,95 eur.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu a domáhala sa, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alternatívne, aby rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. Žalobkyňa sa vrátenia daru domáha z dôvodu nesplnenia príslubu žalovanými, že v predmetnej nehnuteľnosti môže žalobkyňa doživotne a bezplatne bývať a že sa o žalobkyňu postarajú. Tieto skutočnosti boli špecifikované v jednostrannom písomnom právnom úkone, v ktorom vyzvala žalobkyňa žalovaných na vrátenie daru. Prvostupňový súd sa zaoberal výlučne dôvodom na vrátenie daru a to nezabezpečenie práva bezplatne a do smrti užívať časť nehnuteľnosti a nezaoberal sa skutočnosťou, že dôvodom na vrátenie daru je aj nesplnenie sľubu, že sa o žalobkyňu postarajú. Z vykonaného dokazovania podľa odvolateľky je

zrejme, že žalovaní prisľúbili žalobkyne, že sa o ňu postarajú a túto skutočnosť ustálil aj súd prvého stupňa. Žalovaná 1/ uviedla, že odkedy odišla žalobkyňa do domova dôchodcov nekomunikovala so žalobkyňou a medzi ňou a žalobkyňou nie je žiaden kontakt, teda je zrejme, že žiadnu starostlivosť žalovaná 1/ žalobkyňu nezabezpečuje. Takéto správanie jasne demonštruje nevďačnosť obdarovanej voči darcovi, ktoré konanie aj samo o sebe vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov. Rovnako vyhlásenia žalovaného 2/ nespochybnili skutočnosť, že žalovaní si nespĺnili svoju povinnosť postarať sa o žalobkyňu, hoci vo svojich výpovediach sa snažili splnenie tohto sľubu pokryť svojimi nepravidelnými návštevami u žalobkyne a občasnou kúpou minerálok. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na to, že hrubým porušením dobrých mravov je zvyčajne ich porušenie značnej intenzity alebo sústavné porušovanie. Predpokladom aplikácie § 630 je také kvalifikované porušenie morálnych pravidiel konkrétne správaním obdarovaného resp. obdarovaných, ktorého stupeň závažnosti možno hodnotiť podľa objektívnych kritérií nielen podľa subjektívneho názoru darcu. Porušenie sľubu zo strany žalovaných nepredstavuje len obyčajný nevďak, nakoľko dôsledkom tohto konania je osoba vysokého veku odkázaná na starostlivosť tretej osoby. Túto starostlivosť si musela zabezpečiť prostredníctvom iných osôb ako žalovaných. Čo sa týka preinvestovania finančných prostriedkov na nehnuteľnosti žalovanými, táto skutočnosť nemôže byť dôvodom pre zamietnutie návrhu. Odvolateľka poukázala na rozsudok NS ČR z 15.12.2005 spis. zn. 33Odo 563/2004, pri určení výšky požadovaného peňažného plnenia vychádzali zo znaleckého posudku vypracovaného pre potreby dražby, na ktorej došlo k predaju nehnuteľnosti a bola stanovená hodnota nehnuteľnosti v sume 72.500,-eur z toho 1/3 predstavuje 24.166,-eur. Argumentácia žalovanej 1/ o investíciách do nehnuteľnosti bola prvýkrát použitá pri záverečnej reči, pričom výška nebola špecifikovaná ani preukázaná.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná 1/ prostredníctvom právnej zástupkyne a to výlučne v časti rozhodnutia o náhrade trov konania žalovanej 1/. Poukázala na § 142 ods. 1 O.s.p. keď nesprávnym považuje rozhodnutie súdu v časti rozhodnutia o výške sumy trov právneho zastúpenia. Súd žalovanej 1/ priznal náhradu trov za právne úkony (príprava a prevzatie vecí, spísanie vyjadrenia k návrhu navrhovateľky zo dňa 10.10.2011, účasť na pojednávaní dňa 25.10.2011, vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 16.1.2012) len v sume základnej tarifnej odmeny v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a nesprávne uviedol celkovú sumu náhrad trov konania, keď do sumy uvedenej vo výroku nezapočítal cestovné náhrady a náhrady za stratu času ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku. Odvolateľka poukázala na to, že predmetom konania bolo vrátenie daru - nehnuteľnosti a nehnuteľnosť ako taká je oceneľná v peniazoch a jej hodnota bola ustálená znaleckým posudkom č. 21/2012 na sumu 72.500,-eur. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu ČR spis. zn. II. ÚS 538/10. Súd mal priznať náhradu trov za jeden úkon právnej pomoci vo výške 403,34 eur. Ako odvolacie dôvody uviedla § 205 ods. 2 písm. d) a f) a navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalovanej 1/ prizná náhradu trov konania vo výške 5.318,81 eur a náhradu trov odvolacieho konania vo výške 493,66 eur.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej 1/ uviedla, že sa s odvolaním nestotožňuje, pričom poukazuje na § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Keďže v tomto konaní je predmetom nehnuteľnosť určená na bývanie, má za to, že pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je potrebné vychádzať z tohto ustanovenia a v tomto prípade nemožno aplikovať stanovisko Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 530/10.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenými osobami - účastníkmi konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vo veci samej vecne správny a sú splnené podmienky na jeho potvrdenie a odvolanie žalovanej 1/ proti výroku o náhrade trov konania žalovanej 1/ je čiastočne dôvodné.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku, keď prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu vykonal potrebné dokazovanie, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných

súvislostiach správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom, a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právny záver vo veci, keď prvostupňový súd na vec aplikoval správne zákonné ustanovenia a zároveň ich i správne vyložil, s poukazom na § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s poukazom na odvolacie dôvody sa žiada dodať iba nasledovné:

Ako to vyplýva z konštantnej judikatúry, predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru v zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného § 630 Občianskeho zákonníka, je také správanie sa obdarovaného k darcovi alebo členom jeho rodiny, ktoré hrubo porušuje dobré mravy. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu teda nie je akékoľvek správanie sa obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale také správanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity, alebo o porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktoré patria k členom rodiny darcu, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem, alebo zo zmluvného vzťahu. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, pritom treba vychádzať z princípu vzájomnosti, t.j. treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. Ťažko totiž považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním takéto správanie sám vyvoláva a vyprovokúva. V takom prípade možno len všeobecne konštatovať, že ide o spôsob spoločensky nežiaducej vzájomnej komunikácie. Výnimkou by pritom bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu.

Podľa odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 1997, sp. zn. 3 Cdo 191/1996 z ustanovenia § 630 Obč. zákonníka vyplýva, že k zániku darovacieho vzťahu podľa cit. ustanovenia dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočnostiach: a) hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b) jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému. Dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi.

Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. § 18 a nasl., § 30 a nasl. Zákona o rodine) alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu.

Podľa odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR z 24.11.1994, sp. zn. 3 Cdo 130/1994 negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi, alebo jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi sa musí prejavovať objektívne. Právne vzťahy založené prevodom vlastníctva darovacou zmluvou zakladajú právny stav, ktorý má právnu istotu, požíva právnu ochranu s tým, že záväznosť z toho vyplývajúcu zmluvné strany na seba zobrali samy a dobrovoľne. K narušeniu tohto stavu už nemôže dôjsť zo svojvôle darcu. Účastníci zmluvy formou vecného bremena viazaného na osobu (darcov) dohodli pre darcov určité práva a pre obdarovaného povinnosti, obmedzujúceho jeho vlastníckej právo. Tento jeho záväzok je povinný v celom rozsahu plniť. Do akej miery darcovia svoje práva využívajú, v akom rozsahu budú využívať dohodnuté "právo doživotného bývania v rodinnom domčeku v ich izbe, užívania príslušenstva domu a celej záhrady" závisí od nich. Ich práva však nie sú vlastnícke, preto pri užívaní nehnuteľnosti nemôžu svoje práva zneužívať nad rozsah svojich oprávnení a nemôžu si počínať ako vlastníci. Je nad rámec ich oprávnení zasahovať do vlastníctva obdarovaného, napr. odstraňovať stromy bez jeho súhlasu apod. Zachovanie dobrých vzťahov je vecou vzájomnej tolerancie účastníkov. Ťažko považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konanie v rozpore

s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním priam provokuje. V takom prípade len všeobecne možno konštatovať, že ide o ich spôsob komunikácie.

Podľa odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997, sp. zn. 2 Cdo 5/1997 z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiadúcu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu.

V konaní žalobkyňa tvrdila, že konanie žalovaných, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi spočíva v tom, že žalovaní jej nezabezpečili bezplatné do smrtne užívanie darovaných nehnuteľností a žalovaní sa o žalobkyňu nepostarali.

Z Darovacej a kúpnej zmluvy s dohodou o vecnom bremene uzavretej medzi žalobkyňou ako darykyňou a oprávnenou z vecného bremena, S. I. a O. I. všetci ako predávajúci a žalovanými ako obdarovanými, kupujúcimi a povinnými z vecného bremena dňa 24.6.1992, ktorá bola registrovaná na Štátnom notárstve v Galante č.k. RI.-1081/92 dňa 31.8.1992 vyplýva, že žalobkyňa darovala jej podiel 8/12 -in sporných nehnuteľností obom žalovaným do podielového spoluvlastníctva rovným dielom. V čl. 5. zmluvy sa účastníci konania zároveň dohodli na zriadení vecného bremena k nehnuteľnosti, ktoré spočíva v tom, že žalobkyňa bude do smrtne užívať zadnú ľavú izbu z pohľadu ulice a bytové príslušenstvo ako aj tomuto právu zodpovedajúce právo užívania príľahlého pozemku, čo sa obdarovaní zavazujú trpieť. Dňa 12.3.2007 bola medzi účastníkmi tohto konania uzavretá zmluva o zrušení vecného bremena k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto sporu. K vkladu do katastra došlo dňa 26.3.2007 pod číslom V 949/07.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa vrátenie daru odôvodňovala tým, že žalovaní 1/ a 2/ jej neposkytli bezplatne a do smrtne užívať zadnú ľavú izbu v dome v zmysle dohody o vecnom bremene zo dňa 24.6.1992. Nárok žalobkyne nie je daný, nakoľko vecné bremeno bolo zmluvou zo dňa 12.3.2007 zrušené. Žalobkyňa zároveň uviedla, že pri podpise zmluvy o zrušení vecného bremena žalovaní výslovne prisľúbili, že v predmetnej nehnuteľnosti môže doživotne a bezplatne bývať a že sa o žalobkyňu postarajú. Na takúto dohodu neboli splnené podmienky v zmysle § 151o Občianskeho zákonníka, pretože vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností. Žalobkyňa nepreukázala existenciu písomnej zmluvy na základe ktorej by sa žalovaní k niečomu zaviazali. Vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ sú narušené, a to v dôsledku rozvodu manželstva žalovanej 1/ so žalovaným 2/, nebolo však preukázané, že by zo strany žalovanej 1/ dochádzalo k správaniu, ktoré by bolo možné považovať za hrubo porušujúce dobré mravy. Za takéto správanie totiž nemožno považovať skutočnosť, že žalovaná 1/ prerušila kontakty s rodinou žalobkyne, toto správanie možno považovať za prirodzený následok rozvodu manželstva žalovaných. Čo sa týka poskytnutia potrebnej starostlivosti v starobe, nebolo preukázané, že by žalobkyňa žiadala žalovanú 1/ o poskytnutie nejakej starostlivosti.

S poukazom na vyššie uvedené i odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že v danej veci nebolo preukázané naplnenie základnej zákonnej podmienky umožňujúcej darcovi domáhať sa vrátenia daru od obdarovaného podľa hypotézy § 630 Občianskeho zákonníka, a to také správanie sa obdarovaných - žalovaných voči žalobkyne - darykyne, ktorým by došlo k hrubému porušeniu dobrých

mravov. Keďže z tohto dôvodu nebolo možné žalobe vyhovieť, prvostupňový súd správne žalobu žalobkyne v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak v časti, ktorou rozhodol o veci samej ako aj o nepriznaní náhrady trov konania žalovanému 2/ ako vecne správny s použitím § 219 O.s.p. potvrdil.

K potvrdeniu napadnutého rozhodnutia však nedošlo vo výroku o náhrade trov žalovanej 1/ z dôvodu, že odvolanie žalovanej 1/ je čiastočne dôvodné.

V zmysle § 137 O.s.p. je súčasťou trov konania odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Pravidlá pre výpočet odmeny advokáta upravuje vyhláška MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami (písm. a), klientom je spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy (písm. b), alebo ak klientom je fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo slúži jej na bývanie (písm. c), to neplatí vo veciach vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

V danom prípade predmetom konania pôvodne bolo vrátenie darovaných nehnuteľností a zmeneným návrhom, ktorého zmena bola prvostupňovým súdom pripustená, sa žalobkyňa od každého žalovaného domáhala vrátenia sumy 24.166 eur, čo predstavuje vo finančnom vyjadrení podiel, ktorý im bol žalobkyňou darovaný.

Zo samotného návrhu, ako aj listinných dôkazov vyplýva, že predmetom sporu sa stalo právo k nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie, v ktorej účastníci konania aj bývali. Nesporným je i to, že žalovaná je fyzická osoba a spor sa netýka vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ani zrušenia podielového spoluvlastníctva.

S poukazom na uvedené, boli splnené podmienky na to, aby súd pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal z tarifnej hodnoty veci podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky a základnú sadzbu určil ako 1/13-inu výpočtového základu.

Odvolací súd pritom podporne odkazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 18/2008, v ktorom súd poukázal na to, že v zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa základ pre výpočet trov právneho zastúpenia určuje na základe rovnakých kritérií, ako základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci. Navrhovateľ v predmetnom konaní zaplatil súdny poplatok za návrh 99,50 Eur na základe uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 31.8.2011, č.k. 26C/207/2011 podľa pol. I písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch, tzn. ani súdny poplatok nebol vyrubený podľa hodnoty sporu.

Súd prvého stupňa potom správne priznal tarifnú odmenu advokátovi za zastupovanie žalovanej 1/ vychádzajúc zo základnej sadzby odmeny za jeden úkon právnej pomoci, ktorou je jedna trinástina výpočtového základu a to za prvé 4 úkony právnej služby pred zmenou žaloby.

Dôvodnou však bola časť odvolania žalovanej 1/ v ktorej poukazuje, že suma náhrady trov konania uvedená vo výrokovej časti rozsudku nekorešponduje s celkovou sumou uvedenou v odôvodnení rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd priznal žalovanej 1/ aj náhradu cestovného vo výške 63,89 eur a náhradu za stratu času vo výške 252,16 eur, pričom tieto sumy následne nepremietol do výroku rozhodnutia.

So zreteľom na uvedené odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania žalovanej 1/ podľa § 220 O.s.p. a to tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 3346,95 eur na účet právnej zástupkyne žalovanej 1/.

V odvolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnej žalobkyne, keďže žalovaní si konkrétnu náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnili a podľa obsahu spisu im zrejme ani žiadne odvolacie trovy nevznikli, odvolací súd im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. K uvedenému záveru sa žiada dodať, že žalovaná 1/ v podanom odvolaní proti rozsudku v časti náhrady trov konania uplatnila aj náhradu trov odvolacieho konania za podané odvolanie vo výške 493,66 eur. Žalovaná 1/ v odvolacom konaní o jej odvolaní nemala úspech v prevažnej časti a preto nebol dôvod uplatnenú náhradu trov konania žalovanej 1/ priznať.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.